

Kemianteollisuudessa kasvu näyttää pysähtyneen syksyä kohden. Tämä näkyy myös viennissä, jossa kasvua on yhä vuodentakaiseen, muttei enää vuoden 2017 sisällä. Yritysten suhdannearvot ovat kuitenkin pysyneet myönteisinä. Kemianteollisuuden vaikutus Suomen vientiin ja työllisyystilanteeseen on merkittävä, sillä ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Liikevaihdon kasvu hiipuu

Kemianteollisuuden liikevaihdon kasvu on hiipunut vuoden 2017 aikana. Liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa vielä 8 % ja tammi-syyskuussa 13 % edellisvuoden vastaavista ajankohdista. Vuoden 2017 sisällä kasvua ei kuitenkaan enää ole tullut.

Lukuihin vaikuttivat osaltaan laskevasti syksyn kaksi prosessikemian seisokkia ja Porin titaanidioksiditehtaan tulipalosta johtuva tuotannon keskeytyminen.

Kemianteollisuuden liikevaihto on perinteisesti myötäillyt raakaöljyn hintakehitystä. Heinä-syyskuussa 2017 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 52 dollaria eli 11 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa korkeammalla.

Viennissä ei kasvua vuoden 2017 sisällä

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo kasvoi heinä-syyskuussa 7 % edellisvuodesta. Tammi-syyskuussa tavaraviennin arvo oli 8,5 miljardia eli 14 % edellisvuotta enemmän. Samaan aikaan Suomen koko tavaraviennin arvo lisääntyi 15 %.

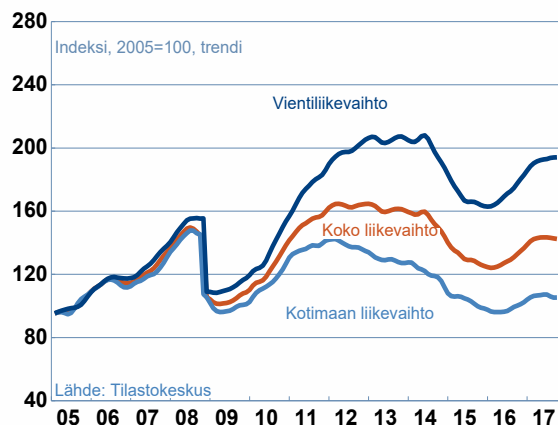
Kemianteollisuuden tavaravienti ei kuitenkaan ole jatkanut kasvuaan vuoden 2017 sisällä vaan kuukausitasolla viennin arvo on laskenut alkuvuoden tasolle noin 900 miljoonaan euroon.

Öljytuotteissa paras vientikehitys

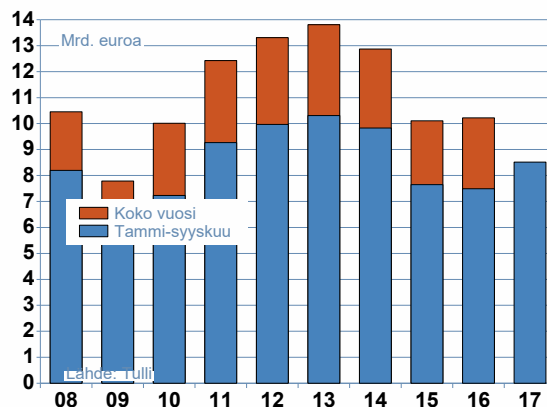
Kemianteollisuuden päätuotealoista paras vientikehitys oli heinä-syyskuussa öljytuotteissa, joissa viennin arvo nousi 16 % edellisvuodesta. Vientimäärät kasvoivat 6 % ja vientihinnat 11 %.

Peruskemian tuotteiden viennin arvo kasvoi heinä-syyskuussa 5 % ja kumi- ja muovituotteiden 8 % edellisvuodesta. Lääkkeiden viennin arvo laski 21 %.

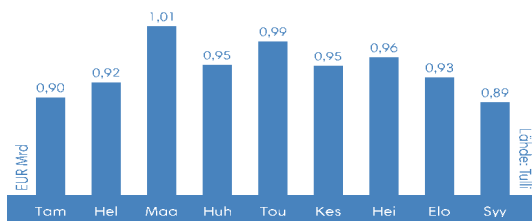
Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi

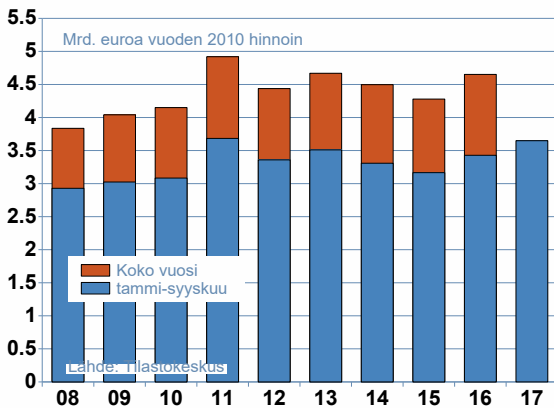
Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

Kemianteollisuuden vienti kuukausittain 2017

Kemianteollisuuden arvonlisäys

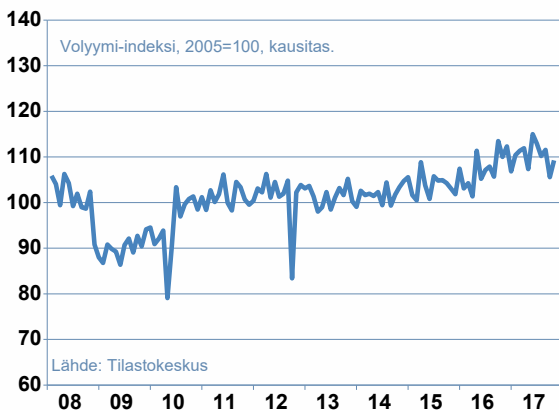
Kemianteollisuuden arvonlisäys syksyllä vakaa

Kemianteollisuuden kiinteähintainen arvonlisäys pysyi heinä-syyskuussa edellisvuoden tasolla. Tammi-syyskuussa arvonlisäystä kertyi silti yli 6 % vuoden takaisesta enemmän. Arvonlisäys koostuu pääosin alan yritysten työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Peruskemian tuottajahinnat nousivat

Peruskemian tuotteiden hinnat kohosivat tammi-lokakuussa 7 % edellisvuotiseen verrattuna ja lääkkeiden hinnat ovat nousseet vuoden takaisesta 3 %. Kumi- ja muovituotteiden hinnat pysyivät ennallaan.

Kemianteollisuuden tuotanto

Tuotantomäärät alkusyksyllä ennallaan

Syksyn aikana kemianteollisuuden tuotantomäärien nousu seisahtui osin investoinneista johtuvien seisokkien ja muiden poikkeustekijöiden vaikutuksesta. EK:n Suhdannebarometrin mukaan tuotannon kasvun ennakoidaan jatkuvan yhä loppuvuoden ja ensi vuoden alun aikana.

Kemianteollisuuden tuotantomäärät lisääntyivät tammi-lokakuussa 3,5 % vuoden takaiseen verrattuna, eli suunnilleen saman verran kuin koko teollisuuden tuotanto.

Yritysten suhdannearviot vahvoja

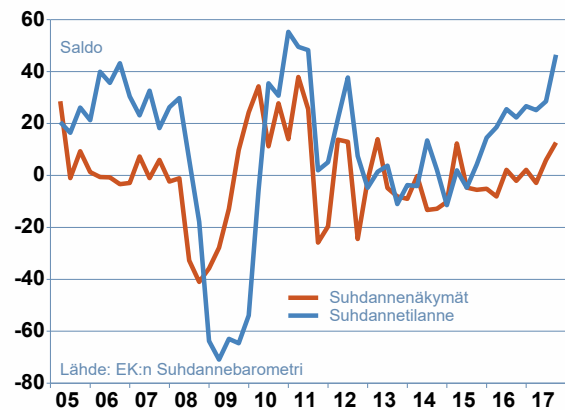
Kemianteollisuuden yritysten suhdannearviot vahvistuivat EK:n lokakuussa tekemässä suhdannetiedustelussa. Tämänhetkinen suhdannetilanne kuvattiin laajalti tavanomaista paremmaksi, saldoluku 47.

Kuluvan vuoden loppua ja ensi vuoden alkukuukausia koskevat suhdanneodotukset ovat myönteiset. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 13, kun kesällä tehdystä tiedustelusta vastaava saldoluku oli 6. Tilauskirjat ovat keskimäärin tavanomaista täydempiä.

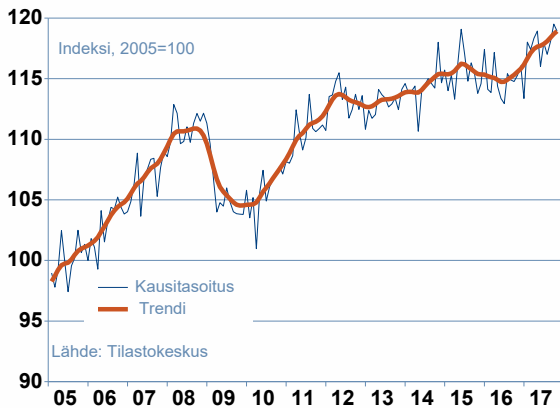
Vaimea kysyntä yleisin tuotantorajoite

Kysynnän heikkous on säilynyt yritysten yleisimpänä tuotantokapeikkona. Lokakuussa se oli ongelmana 19 %:lla alan yrityksistä. Tuotantokapasiteetti on edelleen vajaa-käytössä melko yleisesti.

Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden palkkasumma

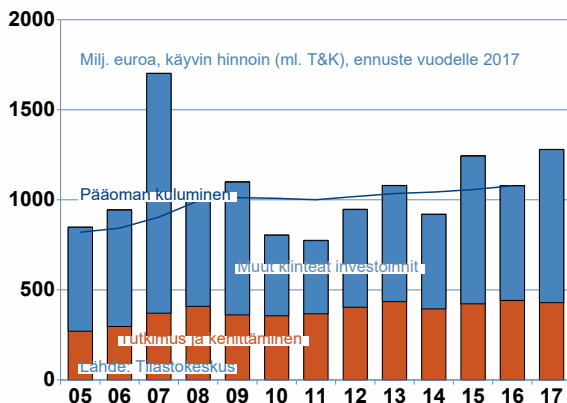

Investoinneissa ennakoitaan kasvua

Kemianteollisuus investoi noin miljardin vuodessa Suomeen ja on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa. Investoinneista noin 400 miljoonaa liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Investointien määrä vaihtelee jonkin verran vuosittain. Investoinnit vähenivät vuonna 2016 hieman edellisvuoden 1,2 miljardin tasosta, kun taas vuodelle 2017 ennakoitaan Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n investointitiedustelussa merkittävää, yli 20 % lisäystä investointeihin.

Kemianteollisuuden investoinnit

Palkkasumma kolmen prosentin nousussa

Kemianteollisuuden palkkasumma eli maksettujen palkkojen yhteissumma kasvoi tammi-lokakuussa 2,8 % vuoden takaiseen verrattuna.

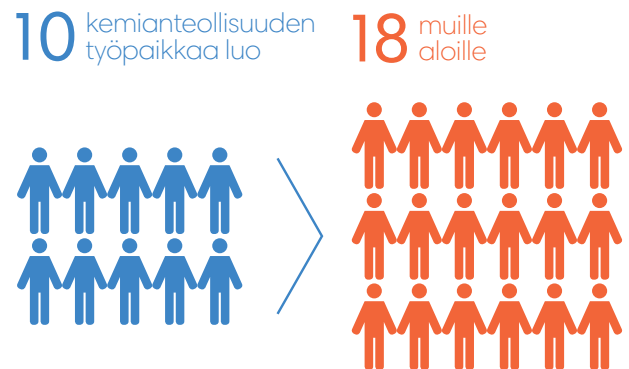
Palkansaajien ansiot kohosivat kemianteollisuudessa ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä 0,7 % edellisen vuoden kolmannesta neljänneksestä. Teollisuudessa ansiot nousivat samaan aikaan 0,6 % ja kaikkien palkansaajien nimellisansiot kohosivat kolmannella vuosineljänneksellä vain hieman yli 0,1 %.

Lähes 100 000 työpaikkaa

Kemianteollisuuden henkilöstömäärä kasvoi EK:n Suhdanbarometrin mukaan alkusyksyn 2017 aikana. Henkilöstömäärän odotetaan pysyvän lähikuukausina ennallaan, mutta toteutunut kehitys on ollut jo melko pitkään jonkin verran odotuksia parempaa. Työllisyyden kohentumisesta kertoo myös alan palkkasumman kasvu.

Kemianteollisuuden työllisyys on säilynyt vakaana koko 2000-luvun, mikä on olennaista myös osaamisen jatkuvuuden kannalta. Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo 1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suoraan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista. Suoraan työllistettyjä on 34 000, joista suurin osa on peruskemian sekä muovi- ja kumialan yrityksissä.

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus

Suomen talous kolmen prosentin kasvussa

Vuoden 2016 lopulla voimistunut BKT:n kasvu yltäneenä tänä vuonna hieman yli kolmeen prosenttiin. Talouden nousu jatkuu myös ensi vuonna, sillä syksyn aikana tehtyjen vuotta 2018 koskevien ennusteiden keskiarvo on 2,7 %.

Suomen keskeisten vientimaiden näkymät ovat suotuisat, minkä vuoksi viennin kasvun odotetaan jatkuvan ja myös investoinnit lisääntyvät edelleen. Yksityinen kuluskin pitänee varsin hyvin pintansa.

Koko EU:n kemianteollisuudessa tuotanto lisääntyy yleisesti

Euroopan peruskemian tuotantomäärät kasvoivat kolmannella neljänneksellä 4 % vuoden takaisista lukemista. Öljynjalostuksen tuotanto lisääntyi runsaan prosentin ja lääketeollisuuden kaksi prosenttia. Kumituotteiden valmistus suurentui vuoden takaisesta 6 % ja muovituotteiden lähes 4 %.

Uusi suunta työmarkkinoille

Suomen kannalta tuottavuuden kasvu ja työllisyysasteen nostaminen ovat olennaisia. On tärkeää, että käänne pitää ja aiemmat kilpailukykytavoitteet kurotaan umpeen. Liiketoiminnasta ja viennistä vastaavat yritykset, ja niissä

Keskeiset ennusteluvut Euroopan komissio (marraskuu 2017)

Vuosimuutos tai taso, %	2016	2017**	2018**
Euroalueen BKT	1,8	2,2	2,1
Suomen BKT	1,9	3,3	2,7
Vienti, määrä	1,3	9,0	5,7
Investoinnit	7,2	6,9	4,4
Yksityinen kulutus	1,8	2,0	1,8
Kuluttajahinnat	0,4	0,9	1,3
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	8,3

myös uudet työpaikat luodaan. Yritykset ovat erilaisia, erilaisissa tilanteissa ja usein kaukana keskimääräisestä. Siksi myös palkanmuodostuksen ja sopimisen pitäisi olla lähellä työpaikkoja; siellä, missä tilanteesta on paras ymmärrys.

Käynnissä olevalle työmarkkinakerrokselle on muodostunut avausratkaisujen jälkeen paikallista palkanmuodostusta korostava yleinen linja. Paikalliset palkkatarkistukset mahdollistavat oikein toteutettuina kustannuskilpailukyvyyn hitaan elpymisen.

Julkisen talous on edelleen alijäämäinen, ja palvelu-alojen työvoimakustannukset siirtyvät suoraan palveluita ostavan teollisuuden kustannuksiin. Työmarkkinoiden, kilpailukyvyyn ja talouden kannalta on oleellista, että yleinen linja pitää läpi sopimuskerroksen.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja kumiteollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 14.12.2017 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä
Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry
Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus